

PUNI Jaarverslag (2023-2024)

Vanhouche, An-Sofie; Beyens, Kristel; Deschuyteneer, Laure; Geerts, Ione

Publication date:
2025

Document Version:
Final published version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Vanhouche, A-S., Beyens, K., Deschuyteneer, L., & Geerts, I. (2025). *PUNI Jaarverslag (2023-2024)*. Vrije Universiteit Brussel.

Copyright

No part of this publication may be reproduced or transmitted in any form, without the prior written permission of the author(s) or other rights holders to whom publication rights have been transferred, unless permitted by a license attached to the publication (a Creative Commons license or other), or unless exceptions to copyright law apply.

Take down policy

If you believe that this document infringes your copyright or other rights, please contact openaccess@vub.be, with details of the nature of the infringement. We will investigate the claim and if justified, we will take the appropriate steps.

PUNI

jaarverslag

2023 // 2024

PUNI 6-17
onderzoek

PUNI 18-27
in actie

PUNI 28-32
in de media

PUNI 33-35
& onderwijs

PUNI 36-38
feliciteert

PUNI 31-38
publicatielijst

Contact

PUNI (Penalty & Society)
Crime & Society Research Group
Pleinlaan 2,
1050 Elsene
penologie@vub.be
<https://cris.research.vub.be/>

Blijf op de hoogte:

[Crime & Society
Researchportal](#)

[Crime & Society Research Group \(CRiS\)](#)

[@crisresearch.bsky.social](#)

Of schrijf je in voor onze nieuwsbrief door [hier](#) te klikken!

Ervaar je hier problemen mee? Neem contact op met ons via mail.

Eindredactie: Kristel Beyens en An-Sofie Vanhouche

Coördinatie: An-Sofie Vanhouche, Elieze Termote, Ione Geerts en Laure Deschuyteneer

Lay-out: Laure Deschuyteneer en Ione Geerts

Voorwoord.

Met trots en plezier presenteren wij het verslag van de activiteiten van de onderzoekslijn Penalty & Society van de afgelopen twee jaar.

Dit verslag weerspiegelt niet alleen de activiteiten en resultaten die we samen hebben bereikt, maar geeft ook blijk van de toewijding, prettige samenwerking en innovatie die ons werk kenmerken. We bundelen hier onze nieuwe, lopende en pas afgelopen onderzoeksprojecten met een selectie van de publicaties die hieruit voortkwamen.

Ook andere onderzoeksgelateerde activiteiten waarbij we naar buiten zijn getreden als penologie-onderzoekers hebben we opgenomen.

Niet alleen in ons onderzoek, maar ook in ons onderwijs proberen we de direct betrokkenen steeds een stem te geven. Ook hierover kan je meer lezen in dit verslag.

Officieel gaan we door het academische leven als de onderzoekslijn Penalty & Society, die een onderdeel vormt van de bredere onderzoeksgroep Crime & Society aan de VUB. Echter, gedurende vele jaren noemen we onze penologiegroep officieus **PUNI**, en werken we onder deze paraplu samen in onze zoektocht om de wereld van bestraffing en migratiecontrole beter te begrijpen.

Onze onderzoeksbenadering is gebaseerd op een intensieve aanwezigheid in en communicatie met het werkveld, in ons geval het parket, het gevangeniswezen, de strafuitvoeringsrechtbanken, de para-justitiële wereld en het domein van migratiecontrole. Zonder de openheid tot samenwerking die we telkens opnieuw mogen ervaren zou ons onderzoek niet mogelijk zijn. We zijn hier ontzettend dankbaar voor. We wensen niet alleen zij die werkzaam zijn in het systeem, maar ook de personen die onderworpen worden aan straffen en justitiële maatregelen, en die hun inzichten en ervaringen met ons hebben willen delen, daarom hartelijk te danken voor alle ondersteuning en vertrouwen.

Dit jaarverslag is dan ook in eerste instantie voor hen geschreven, als dank voor de vele fijne samenwerkingen die we konden en mochten opzetten.

Veel leesplezier!

Het PUNI team

Inhoudstafel

Voorwoord p.3

Wie zijn we? p.5

PUNI Onderzoek p.6

PUNI in actie p.18

PUNI in de media p.28

PUNI & Onderwijs p.33

PUNI feliciteert! p.36

Publicatielijst p.39

Wie zijn we?

'PUNI' is de roepnaam voor de onderzoekers in de onderzoekslijn [Penality & Society](#) van de onderzoeksgroep [Crime & Society](#) aan de Vrije Universiteit Brussel. Wij bestuderen penale praktijken en culturen in de bestrafing. Hierbij focussen we op de organisatorische aspecten van de strafrechtsbedeling en de ervaringen van de verschillende actoren in het systeem. [Hier](#) kan je meer lezen.

We komen regelmatig samen om te reflecteren over onderzoek, we organiseren samen activiteiten, schrijven publicaties en voeren doctoraal en postdoctoraal onderzoek.

De PUNI wordt gecoördineerd door de professoren Kristel Beyens, Lars Breuls en An-Sofie Vanhouche.

Leden-onderzoekers zijn Joyce Albrecht, Laure Deschuyteneer, Lennert De Boe, Ione Geerts, Emilie Gossye, Elisabeth Groeneveld, Marlies Heirstrate, Diète Humblet, Marte Leys, Olivier Nuyts, Lorenz Pardon, Olga Petintseva, Sigrid Raets, Sonja Snacken, Elieze Termote, Kasia Uzieblo, Anna Vansteenkiste en Elias Woodbridge.

COÖRDINATOREN

Kristel Beyens
Professor
Kristel.Beyens@vub.be

Lars Breuls
Professor
Lars.Breuls@vub.be

An-Sofie Vanhouche
Professor
An-Sofie.Vanhouche@vub.be

LEDEN

Joyce Albrecht
Onderzoeker
Joyce.Albrecht@vub.be

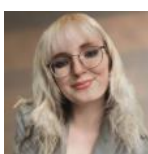
Laure Deschuyteneer
Onderzoeker
Laure.marianne.w.
deschuyteneer@vub.be

Lennert De Boe
Onderzoeker
Lennert.de.boe@vub.be

Ione Geerts
Assistent-onderzoeker
Ione.geerts@vub.be

Emilie Gossye
Onderzoeker
Emilie.gossye@vub.be

Elisabeth Groeneveld
Affiliated onderzoeker
a.e.a.groeneveld@law.
leidenuniv.nl

Marlies Heirstrate
Mandaatassistent
Marlies.heirstrate
@vub.be

Diète Humblet
Post-doctoraal
onderzoeker
Diète.Humblet@vub.be

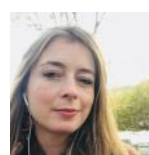
Marte Leys
Onderzoeker
Marte.leys@vub.be

Olivier Nuyts
Affiliated onderzoeker
Olivier.nuyts@vub.be

Lorenz Pardon
Onderzoeker
Lorenz.robert.pardon
@vub.be

Olga Petintseva
Professor
Olga.petintseva@vub.be

Sigrid Raets
Voormalig
onderzoeker
Sigrid.raets@vub.be

Sonja Snacken
Emeritus professor
Sonja.snacken@vub.be

Elieze Termote
Voormalig onderzoeker
Elieze.termote@vub.be

Kasia Uzieblo
Professor
Katarzyna.uzieblo
@vub.be

Anna Vansteenkiste
Onderzoeker
Anna.vansteenkiste
@vub.be

Elias Woodbridge
Onderzoeker
Elias.raymond.m.
woodbridge@vub.be

PUNII

Onderzoek

De minnelijke schikking onderzocht

Onderzoeker: Marlies Heirstrate (VUB) | **Promotoren :** Lars Breuls (VUB) & An-Sofie Vanhouche (VUB) | **Financiering:** Faculteit Recht & Criminologie (VUB) (2022-2028) | [Meer info](#)

Penologisch onderzoek focust op de werking van de strafvordering, straftoemeting en strafuitvoering. Het doctoraatsonderzoek van Marlies Heirstrate (VUB) naar het verval van strafvordering door de betaling van een geldsom (VSBG), oftewel de **minnelijke schikking** bevindt zich aan de start van de strafrechtelijke keten. Zij onderzoekt hoe deze procedure functioneert binnen het strafrecht vanuit een bredere penologische context.

Marlies verdiept zich in zowel de juridische als de praktische aspecten, met bijzondere aandacht voor **de beslissingsprocessen van de betrokken partijen, de manier waarop zij hun rol invullen en de impact op de personen die de procedure doorlopen.**

Marlies presenteerde haar bevindingen op het congres van *European Society of Criminology* (Boekarest, 2024), waar ze de uiteenlopende impact van de minnelijke schikking, zoals sociale en psychologische effecten op de betrokkenen, besprak.

De beleving van islam in Belgische gevangenis

Onderzoeker: Elias Woodbridge (VUB) | **Promotoren :** Iman Lechkar (VUB) & An-Sofie Vanhouche (VUB) | **Financiering:** Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) (2021-2025) | [Meer info](#)

Elias Woodbridge (VUB) verdiept zich in de **betekenis van de islam voor mannen in Belgische gevangenis**, waarbij hij onderzoekt hoe religie bijdraagt aan hun identiteitsvorming en coping-mechanismen in detentie. Door theoretische kaders van moslimmannelijkheid toe te passen, biedt zijn werk inzicht in de persoonlijke ervaringen en interacties van gedetineerde personen, zowel binnen de gevangensmuren als in relatie tot bredere maatschappelijke structuren.

Elias interviewde gedetineerde mannen in de gevangenis van Hasselt en Gent. Recent verscheen een artikel in *Fatik*¹, waarin hij samen met de Schrijfgroep Gevangenis Beveren, An-Sofie Vanhouche en Iman Lechkar de beleving van ramadan in de gevangenis schetst.

Tijdens de *European Society of Criminology* (Boekarest, 2024) presenteerde Elias zijn artikel in *Justice, Opportunities and Rehabilitation*² waarin hij toelicht hoe islamitische praktijken bijdragen aan de veerkracht van gedetineerde personen.

Participatief Actieonderzoek in Haren en Dendermonde Nieuw

Onderzoekers: Elieze Termote (VUB) & Lennert De Boe (VUB) | **Promotoren:** An-Sofie Vanhouche (VUB), Kristel Beyens (VUB), Annelies Jans (Beleidscoördinator Dendermonde Nieuw) & Eva Meeus (Beleidscoördinator Haren) | **Financiering:** Europees Sociaal Fonds (ESF) (2022-2025) | [Meer info](#)

Hier staat de werking van de nieuwe gevangenissen van Haren en Dendermonde centraal. Sinds de start van het project in 2022 is er intensief samengewerkt met mensen in detentie, hulp- en dienstverleners, detentiebegeleiders en de gevangenisdirectie om elke stap van het onderzoeksproces participatief vorm te geven. Deze gedeelde aanpak vormde de basis voor de **identificatie van de noden en behoeften**, die verder werden geprioriteerd door middel van verschillende *Denkdagen* in de gevangenissen. Deze dagen waren een mooi voorbeeld van het *nothing about us without us*-principe, waarbij mensen in detentie actief betrokken worden in de besluitvorming. Mensen stelden duidelijk nood te hebben aan meer toegankelijke en laagdrempelige informatie.

In 2024 zetten we acties op in de twee nieuwe gevangenissen, zoals de introductie van de 'infotatik', een nieuwe betaalde functie waarbij gedetineerde personen hun medegedetineerde personen ondersteunen. De resultaten van het onderzoek zijn gepubliceerd in de tijdschriften *Prison Service Journal*³ en *Fatik*⁴. Momenteel schrijven we een kortelings te verschijnen participatief boek, waarbij mensen in detentie als mede-auteurs betrokken zijn.

Voeding in detentie

Onderzoekers: Elisabeth Groeneveld (Universiteit Leiden) & Julia Visser (Universiteit Leiden) | **Promotoren:** Paul Nieuwbeerta (Universiteit Leiden), Hanneke Palmes (Universiteit Leiden) & An-Sofie Vanhouche (VUB) | **Financiering:** Nederlandse Dienst Justitiële Inrichtingen (2022-2028) | [Meer info](#)

Dit project richt zich op de voedingspraktijken binnen Nederlandse penitentiaire inrichtingen. Twee keer per jaar wordt een steekproef van gedetineerden personen over hun tevredenheid met de voeding bevroegd. Vervolgens bespreken we de resultaten met de Nederlandse Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), de cateraars en vertegenwoordigers van gedetineerde personen, met als doel verbeteringen in voedingsvoorzieningen te realiseren. Daarnaast werken de onderzoekers aan hun eigen doctoraatstudie: Elisabeth Groeneveld onderzoekt de **sociale dynamieken rond voeding in detentie en de manieren waarop gedetineerde personen voedingsplekken beleven**, terwijl Julia Visser zich richt op de **manier waarop voedingspraktijken bijdragen aan het welzijn en de zelfontplooiing van gedetineerde personen**.

Het project werd al breed gedeeld via presentaties op congressen, zoals de *Nederlandse Vereniging voor Criminologie* (Leiden, 2024) en de *European Society of Criminology* (Firenze, 2023). Daar besteedden we onder andere aandacht aan de formele en informele kookmogelijkheden in gevangenissen.

Verschillen in gevangenispopulatietrends: België vs. Nederland

Onderzoekers: Olivier Nuyts (Belgisch luik) & Hester de Boer (Nederlands luik)
| **Promotoren :** Kristel Beyens (VUB), Miranda Boone (Universiteit Leiden) & Sigrid van Wingerden (Universiteit Leiden) | **Financiering:** Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) (2021-2025) | [Meer info](#)

Terwijl Nederland sinds 2005 een scherpe daling van haar gevangenispopulatie kent, is deze in België juist blijven stijgen sinds de jaren negentig van de vorige eeuw. Met een *mixed-methods* aanpak, waaronder analyses van statistische gegevens, documentenanalyse, dossieronderzoek en diepte-interviews met strafrechtelijke experts, hopen we inzicht te krijgen in de **factoren achter de gevangenisbevolkingstrends in beide landen**.

In 2023 deelden de onderzoekers hun voorlopige bevindingen op de *European Society of Criminology* in Firenze. In 2024 volgde een presentatie bij de *Nederlandse Vereniging voor Criminologie* in Leiden, waar de methodiek van dossiermatching voor internationaal vergelijkend onderzoek naar detentieratio's werd besproken.

Vakmanschap van penitentiaire beambten: België vs. Nederland

Onderzoekers: Emilie Gossye (VUB) & Lorenz Pardon (VUB) | **Promotoren :** Kristel Beyens (VUB), An-Sofie Vanhouche (VUB) & Miranda Boone (Universiteit Leiden)
| **Financiering:** Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) (2021-2026) | [Meer info](#)

Met de hervormingen binnen het gevangeniswezen in België (Penitentiaire Wet van 2019) en Nederland (Wet Straffen en Beschermen van 2021) verandert de rol van penitentiaire beambten aanzienlijk. Dit onderzoek vergelijkt deze hervormingen en de impact op het werk van de beambten en hun opleiding in beide landen. Emilie Gossye (VUB) onderzoekt de **opleiding van penitentiaire beambten met een focus op functiedifferentiatie**, terwijl Lorenz Pardon (VUB) focust op de **dagelijkse werkomstandigheden en interacties van beambten in de gevangenis**. Het project beoogt inzicht te bieden in hoe effectief de opleiding van beambten bijdraagt aan hun vaardigheden en werkwijzen binnen verschillende penitentiaire contexten.

In 2024 besprak Emilie de organisatie van de opleiding voor penitentiaire beambten in het tijdschrift *Fatik*⁵. Daarnaast werden voorlopige resultaten gepresenteerd tijdens de *European Society of Criminology* (Boekarest, 2024) waar Lorenz de verschillen in aanspreekbaarheid en toegankelijkheid van gevangenispersoneel in België en Nederland besprak. Emilie analyseerde de opleiding tot gevangenisbewaarder door de lens van Bourdieu's veldtheorie. Het onderzoek werd in de zomer van 2024 ook gepresenteerd tijdens de *Prison Officer Workshop* in Edinburgh. Emilie besprak de transformatie van de opleiding voor gevangenisbewaarders in België; Lorenz had het over de invloed van vakbonden in Belgische gevangenissen.

Ageism in prison

Onderzoeker: Diète Humblet (VUB), post-doctoral fellowship | Financiering: Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO) (2021-2024) | [Meer info](#)

Diète Humblet (VUB) onderzoekt hoe *ageisme* zich manifesteert in Belgische gevangenissen. Zij bestudeert niet alleen de **ervaringen van oudere gedetineerde personen**, maar ook de **percepties van het gevangenis personeel ten aanzien van veroudering binnen de gevangensmuur**.

Door gebruik te maken van de innovatieve *Photovoice*-methode krijgen oudere gedetineerden de kans om hun eigen perspectief op leeftijd en detentie vast te leggen via fotografie. Tegelijkertijd wordt het gevangenis personeel betrokken bij een ervaringsgerichte training met een verouderingssimulatiepak, waarmee zij fysiek kunnen ervaren wat verouderen in een gevangenis inhoudt. De bevindingen uit dit onderzoek bieden waardevolle inzichten voor zowel penologische als gerontologische studies en ondersteunen initiatieven om ageisme te bestrijden en de waardigheid van oudere gedetineerden te waarborgen.

Foto's van de gedetineerde personen werden tentoongesteld tijdens diverse gelegenheden, waaronder de *KEI-Awards* in Kempen, de *International Corrections and Prisons Association Conferentie* in Antwerpen en op een studiedag in Merksplas. Een artikel⁶ over het project, "Over het (gevangenis)muurtje" verscheen ook in het *Kennismakers* magazine, waarmee de maatschappelijke relevantie van dit onderzoek breder werd uitgedragen.

EXPOSITIE

Kijken door de lens van
ouderen in detentie

Deze tentoonstelling bestaat niet zomaar uit een verzameling foto's. Het is het resultaat van een participatief onderzoeksproject dat fotografie gebruikt om een stem te geven aan een groep ouderen die vaak wordt vergeten.

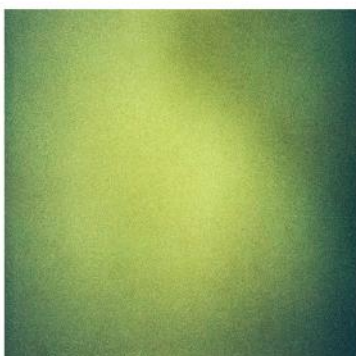
Het is zwart waar we zitten
 Het is allemaal zwart
 Want hier heb je eigenlijk geen leven
 Maar je moet weten dat na elke nacht
 een dag komt
 Een zonsopgang

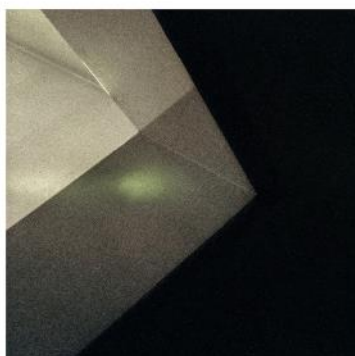
Een handvat
 Een oude mens die op zoek is naar
 iets in zijn leven

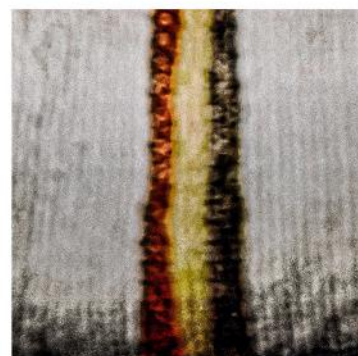
Een gescheurd leven kan
 twee kanten uit
 Goed of slecht
 dat bepaal ik zelf

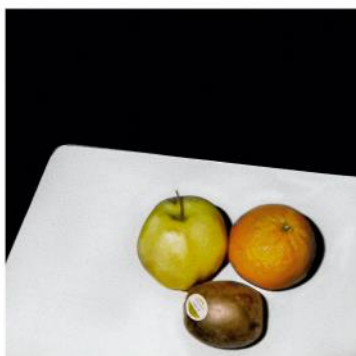
Wit canvas doek
 Geef me de kans alles in te kleuren
 Zodat ik een mooi kleurpalet kan
 maken

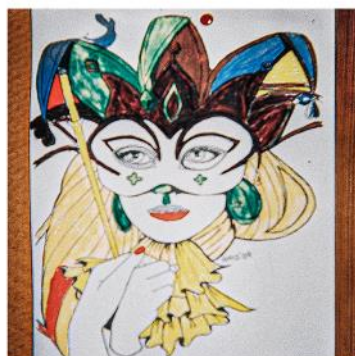
In de hoek gedreven
 Zo waait een weg
 Uit met de juiste hulp

Kuisen voor het vaderland

Een kiwi, een appel, een appelsien
 Dat is alle drie verschillend en toch is
 het fruit
 Zo zijn ook mensen verschillend,
 maar toch allemaal mensen

Het leven kan een spel zijn, maar het
 moet op momenten ook ernstig zijn
 En dan moet je je masker afzetten

De foto's zijn gemaakt door vijf personen die op het moment van het project verbleven in een speciale afdeling van de gevangenis van Merksplas. In de afdeling leven ze samen in een zaal met tweeëntwintig personen die hulp behoeven. Ze legden met een wegwerpcamera hun eigen leefwereld en overtuigingen vast, die ze nu voor het eerst delen met de buitenwereld. Elk beeld is voorzien van een citaat dat ze zelf hebben gekozen.

The 'Other' voter: Stemmen in detentie

Onderzoekers: Laure Deschuyteneer (VUB), Elieze Termote (VUB) & Lennert De Boe (VUB)
| Promotor : An-Sofie Vanhouche (VUB) | Financiering: Onderzoeksraad VUB, Strategisch
Onderzoeksprogramma (2024-2026) | [Meer info](#)

Hoe ervaren gedetineerde personen de beperkingen van hun burgerschap, en welke obstakels staan hun politieke participatie in de weg? Dit project onderzoekt de **ervaringen van gedetineerde personen met hun stemrecht, vanuit processen van Othering en het concept van carceral citizenship in een Belgische context**. *Carceral citizenship* verwijst naar de uitdagingen waarmee (ex-) gedetineerde personen worden geconfronteerd om als volwaardige burgers deel te nemen aan de samenleving. Wereldwijd is stemrechtverlies een belangrijke gevolg van deze beperking. Hoewel gedetineerde personen in België hun stemrecht niet meer automatisch verliezen, rapporteren ze uiteenlopende barrières om politieke participatie te ervaren. Politici profileren zich graag op thema's zoals bestraffing, criminaliteit en handhaving. In deze studie weden 54 gedetineerde personen in de gevangenis van Hoogstraten bevestigd naar hun visie op het strafbeleid. De eerste resultaten van het onderzoek zijn verschenen in het tijdschrift *Fatik*⁷, waar het wettelijk kader rond stemrecht in gevangissen werd besproken. De voorlopige bevindingen uit het veldwerk werden gepresenteerd tijdens de *European Society of Criminology* (Boekarest, 2024).

Dit onderzoek is een onderdeel van een breder strategisch onderzoeksprogramma van de onderzoeksgroep Crime & Society (CRiS) dat onderzoekt hoe criminologie zich verhoudt tot mensen die als 'the other' worden gedefinieerd, zoals de 'powerless', armen en verschillende minderheden. Hoe worden deze groepen gecriminaliseerd en hoe manifesteren vooroordelen en onrechtvaardigheid zich in de strafrechtelijke keten, maar ook in bredere politieke en publieke debatten.

Mensenrechten & penologie

In het kader van haar langlopend onderzoek naar *Empirische mensenrechten en penologie* zet Sonja Snacken (VUB) haar expertise in om de complexe **relatie tussen mensenrechten, politieke en criminologische discoursen over bestraffing en de ervaringen van menselijke waardigheid binnen (totale) instituties** verder te onderzoeken. Daarnaast richt ze zich op de toenemende nadruk op burgerschap binnen Europa.

In 2023 deelde Sonja haar inzichten en bevindingen op diverse internationale podia. Zo was ze plenair spreker op het *International Corrections and Prisons Association and EuroPris Correctional Research Symposium* (Porto, 2023) en realiseerde ze meerdere internationale publicaties binnen dit onderzoeksdomein.⁸

Sterven in de gevangenis: palliatieve zorg voor mensen in detentie

Onderzoeker: Lennert De Boe (VUB) | **Promotoren :** An-Sofie Vanhouche (VUB), Kristel Beyens (VUB) en Katrien Vanthomme (UGent) | **Financiering:** Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), aspirantenmandaat (2024-2028)

Jaarlijks sterven er heel wat mensen in detentie. Maar hoe worden ze opgevolgd en verzorgd? Lennert De Boe (VUB) verwierf eind 2024 een doctoraatsbeurs van het FWO om onderzoek te doen naar **palliatieve zorg voor mensen in detentie in België**. Lennert wil hun ervaringen, uitdagingen en behoeften, evenals die van hun families, zorgverleners en penitentiair beambten in kaart brengen en begrijpen binnen een instelling waar het balanceren van zorg en detentie een uitdaging vormt.

Lennert wil weten hoeveel mensen in detentie palliatieve zorg nodig hebben, inzicht verwerven in de invulling van deze zorg, de ervaringen en uitdagingen bij het verlenen van palliatieve zorg binnen gevangenisomgevingen onderzoeken. Het onderzoek moet resulteren in het opzetten van acties voor praktische veranderingen op basis van de noden van belanghebbenden. Dit Participatief Actieonderzoek (PAO) zal gebruik maken van diverse methoden waaronder inhoudsanalyses, interviews, participerende observaties en focusgroepen. Het zal uitgevoerd worden in twee Belgische gevangenissen met een hoog aantal niet-zelfmoordgerelateerde sterfgevallen.

Digitalisering in de gevangenis

In 2024 publiceerden Kristel Beyens (VUB) en Ione Geerts (VUB) een artikel **Digitalisering van het Gevangenisleven** in *Panopticon*⁹. Het is gebaseerd op het doctoraatsonderzoek van Jana Robberechts, die etnografisch onderzoek voerde in één Belgische gevangenis, en dat de impact van het digitale platform *PrisonCloud* op het leven in deze gevangenis bestudeerde. De studie belicht hoe digitale technologie zowel nieuwe mogelijkheden als uitdagingen creëert, zoals meer autonomie voor gedetineerde personen, maar ook een verhoogde isolatie binnen de gevangeniscontext. Het artikel toont aan hoe digitalisering een onmiskenbare rol speelt in de transformatie van het gevangenisleven en de machtsdynamieken tussen gedetineerde personen en het gevangenispersoneel. Het roept beleidsmakers op om verder te kijken dan technologische efficiëntie en ook de sociale en ethische gevolgen van digitalisering mee te wegen in beleidsvorming omtrent digitalisering.

Interview met Rudy Van De Voorde

In februari 2024 ging **Rudy Van De Voorde**, voormalig directeur-generaal van het directoraat Penitentiaire inrichtingen, met pensioen na een indrukwekkende loopbaan in het gevangeniswezen. Naar aanleiding van zijn afscheid voerde **Kristel Beyens** (VUB) een uitgebreid interview met hem, gepubliceerd in de *Fatik*¹⁰, waarin hij met passie en inzicht vertelde over zijn carrière. Van psychiatrisch verpleegkundige tot directeur-generaal van het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen (DG EPI), zijn traject is een voorbeeld van toewijding en betrokkenheid. Het interview belicht de complexe penologische en politieke context waarin Van De Voorde jarenlang actief was.

De onzichtbare noden van kinderen met een gedetineerde ouder

Onderzoeker: Joyce Albrecht (VUB) | Promotor : An-Sofie Vanhouche (VUB)
| Financiering: Faculteit Recht & Criminology (VUB) (2024-2025)

In Vlaanderen zijn de **ervaringen van kinderen met een ouder in detentie** onderbelicht in onderzoek. Door middel van diepte-interviews met tieners en volwassenen die in hun jeugd hiermee te maken kregen, bracht Joyce Albrecht (VUB) met haar masterproef een breed scala aan emoties en noden in kaart. Kinderen rapporteerden zowel negatieve gevolgen, zoals schaamte door stigma en emotionele moeilijkheden, als positieve aspecten, zoals persoonlijke groei en een gevoel van zingeving. De nood aan duidelijke communicatie, informele steunfiguren, specifieke hulpverlening, privacy, en kwalitatieve contactmogelijkheden met hun ouder kwamen aan bod.

Dit onderzoek, bekroond met de *Janine Segersprijs* 2023 voor de beste masterproef in de criminologie aan de VUB, trok ook aandacht in de media. Naast verschillende publicaties in de media, verscheen een uitgebreide analyse van de bevindingen in *Fatik*¹¹. Bovendien werden de eerste plannen voor toekomstig onderzoek voorgesteld in november 2024 tijdens het congres van de *Common Sessions for Critical Criminologists* in Porto. Dit vervolgonderzoek zal zich richten op de ervaringen en veerkracht van kinderen met een gedetineerde vader.

Onderzoek naar de praktijk van straffoemeting van straffen tot en met drie jaar

Onderzoekers: Marie-Aude Beernaert (UCLouvain), Kristel Beyens (VUB), Lars Breuls (VUB), Eric Maes (NICC), Olivia Nederlandt (UCLouvain Saint-Louis), An-Sofie Vanhouche (VUB), Amaury Verhoustraeten (UCLouvain Saint-Louis) & Ione Geerts (VUB)

De uitvoering van de gevangenisstraffen tot en met drie jaar in de gevangenis lokte heel wat verontruste reacties uit over de impact hiervan op de overbevolking. Een doorslaggevend argument voor deze hervorming was dat strafrechters rekening zouden houden met de niet-uitvoering van de straffen wanneer zij straffen bepalen. In dit interuniversitair onderzoek onderzochten we of deze aanname klopt. We bevroegen 110 rechters via een enquête en organiseerden drie focusgroepen. We vroegen ons af in **welke mate strafrechters op de hoogte zijn van de strafuitvoering en of een mogelijke vervroegde invrijheidstelling of niet-uitvoering van de straf hun strafbepaling bepaalt**. Uit onze data blijkt dat de meeste strafrechters beweren hun straffoemeting niet te wijzigen sinds de hervorming. De meeste rechters beschouwen hun kennis over de strafuitvoering als te beperkt en wensen hierover beter geïnformeerd of opgeleid te worden. Opvallend resultaat was verder ook dat rechters veronderstellen dat gedetineerde personen vroeger vrijkomen dan dat dit daadwerkelijk gebeurt.

We presenteerden deze onderzoeksresultaten tijdens een colloquium op 25 november 2024 in UCL-Saint-Louis over de hervormingen en innovaties in het penitentiaire landschap.

Buitenlandse personen in de strafrechtsketen

Hoe wordt omgegaan met niet-verblijfsrechtige personen in de strafuitvoering? Dit **universiteitsoverschrijdend interdisciplinair** onderzoeksproject verkent hoe deze groep, bijvoorbeeld in het kader van vervroegde invrijheidstelling of internering, zich een weg baant doorheen de strafrechtelijke en migratieprocedures. Het onderzoek brengt de spanningen tussen strafrecht en migratiebeleid in kaart en analyseert de gevolgen van deze interactie.

Onderzoekers **Ellen Vandennieuwenhuysen** (Universiteit Antwerpen), **Christelle Macq** (Université Catholique de Louvain), **Lars Breuls** (VUB) en **Marjolein De Pau** (Universiteit Gent) publiceerden belangrijke bevindingen. In de *International Journal of Law and Psychiatry*¹² bespreken ze de vrijlatingsprocedures voor personen zonder strafrechtelijke verantwoordelijkheid en zonder verblijfsrecht. In *Panopticon*¹³ belichten ze het complexe traject van geïnterneerde personen met een migratieachtergrond, waarbij het recht op zorg en vrijheid centraal staat.

Binnen dezelfde thematiek publiceerde **Laure Deschuyteneer** (VUB) een uitgebreide recensie van het boek *Unravelling Unauthorized Migrants' Legal Consciousness Processes* van Mieke Kox (Erasmus Universiteit Rotterdam) in *Punishment & Society*¹⁴. In haar werk onderzoekt Kox hoe personen zonder verblijfsrecht omgaan met het recht. Zoals Laure benadrukt in haar review, stelt Kox een intrigerende vraag: zijn de beperkingen en ontberingen die aan deze mensen worden opgelegd – de *pains of being unauthorized* – een vorm van straf? Kox concludeert dat deze omstandigheden wel degelijk strafkarakter hebben en roept op om verder te kijken dan de traditionele grenzen tussen strafrecht en migratierecht.

De administratieve macht van (cr)immigratieambtenaren

Onderzoekers: Lars Breuls (VUB) & Laure Deschuyteneer (VUB) | **Promotoren:** Kristel Beyens (VUB) & Olga Petintseva (VUB) | **Financiering:** Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (2021-2025)

[Meer info](#)

(Cr)immigratieambtenaren zijn 'street-level bureaucrats' met aanzienlijke discretionaire bevoegdheden. Inzicht in hun besluitvormingsprocessen is essentieel om te begrijpen hoe overheidsrationaliteiten worden vertaald naar concrete sociale praktijken. Dit onderzoek **analyseert Belgische (cr)immigratiebeslissingspraktijken**, zoals het opleggen van (immigratie)detentie, uitzetting, inreisverboden en het intrekken van verblijfsvergunningen, en plaatst deze in de context van nationale en Europese beleidsontwikkelingen en rationaliteiten. Het onderzoek combineerde etnografisch veldwerk bij de Dienst Vreemdelingenzaken met observaties, interviews, dossier- en rechtspraakanalyses.

De resultaten werden gepubliceerd in een special issue van het tijdschrift *Archives of Criminology*¹⁵, waarin Laure Deschuyteneer (VUB) en Lars Breuls (VUB) aantonen dat deze beslissingen vaak pragmatisch en gestandaardiseerd zijn, met een sterke nadruk op administratieve bewijslasten. Lars presenteerde de bevindingen ook tijdens de *European Society of Criminology*-conferentie (Boekarest, 2024).

Tussen vrijwillige terugkeer en 'soft deportation'

Onderzoeker: Laure Deschuyteneer (VUB) | **Promotoren :** Lars Breuls (VUB) & An-Sofie Vanhouche (VUB) | **Financiering:** Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (FWO), Strategisch Onderzoeksprogramma (VUB) & Onderzoeksraad (VUB) (2023-2027)

In haar doctoraatsonderzoek, richt Laure Deschuyteneer (VUB) zich op de uitvoering van terugkeerbeslissingen binnen het **Belgische programma voor vrijwillige terugkeer**. Het onderzoek combineert een analyse van de perspectieven van sleutelactoren, waaronder de Dienst Vreemdelingenzaken, Fedasil en ngo's, met de ervaringen van migranten die deelnemen aan het programma. Door penologische concepten, zoals 'soft penal power' te integreren met inzichten uit migratiecontrole, onderzoekt ze hoe administratieve macht wordt uitgeoefend, ervaren of in vraag gesteld. In 2023 presenteerde Laure haar voorlopige bevindingen tijdens de jaarlijkse conferentie van de *Nederlandse Vereniging voor Criminologie* in Leiden.

Onderzoek naar de gedragstraining in Vlaanderen

Onderzoekers: Sigrid Raets (VUB), Lennert De Boe (VUB) & Lars Breuls (VUB) | **Promotoren :** Kristel Beyens (VUB) & Lars Breuls (VUB) | **Financiering:** Agentschap Justitie & Handhaving (2023-2024)

| [Meer info](#)

Dit project, dat afgerond werd midden 2024, bestudeerde **de hervorming van de leermaatregel in Vlaanderen**, die in 2022 werden omgevormd tot gedragstrainingen. Deze trainingen zijn bedoeld om negatieve denkpatronen bij justitiabelen om te buigen en gedragsverandering te stimuleren, met als doel recidive te voorkomen. Het onderzoek toetste de veronderstellingen achter de hervorming aan de hand van bestaande literatuur en evalueerde zowel de organisatorische als inhoudelijke impact van de veranderingen. Dit werd gedaan door middel van observaties van de gedragstrainingen, focusgroepen en interviews met justitieassistenten en gedragstrainers en vragenlijsten met justitiabelen.

De resultaten van het onderzoek werden gepresenteerd aan de betrokken praktijkactoren op een studiedag op 14 juni 2024 en zijn inmiddels gepubliceerd in een artikel in *Panopticon*¹⁶ waarin de gedragstrainingen vanuit een desistance-perspectief worden belicht. De bevindingen hebben geleid tot aanbevelingen en vormden de basis voor een nieuwe hervorming van het systeem, die wordt ondersteund door onderzoeker Sigrid Raets.

Eind december 2024 verscheen het boek *"Van leermaatregel naar gedragstraining"*¹⁷, waarin alle inzichten en bevindingen van het onderzoek gebundeld zijn. Het boek beschrijft de inhoud van de trainingen. Hoe succesvol zijn ze? Waarom vallen mensen uit? Hoe verloopt de samenwerking tussen gedragstrainers en justitieassistenten? Het biedt een unieke inkijk in de praktijk van de gedragstrainingen en de ervaringen zowel van degenen die de training geven als van wie ze moeten volgen.

Risicotaxatie en risicomangement in Vlaamse justitiehuizen

Onderzoekers: Anna Vansteenkiste (VUB) & Hanne Willemen (VUB) | Promotoren : Kasia Uzieblo (VUB), Lars Breuls (VUB) & Kristof Verfaillie (VUB)
| Financiering: Agentschap Justitie & Handhaving (2022-2024) | [Meer info](#)

Dit project ontwikkelde en implementeerde een wetenschappelijk onderbouwd risicotaxatie- en risicomangementbeleid binnen de Vlaamse justitiehuizen. De onderzoekers gingen met de justitiehuizen aan de slag om het recidivebeperkend werken verder vorm te geven. Er werd o.a. een format uitgewerkt voor een gestructureerde informatieverzameling en rapportering door de justitieassistenten met het oog op een systematische, uniforme, wetenschappelijk onderbouwde screening, structurering en behandeling van de dossiers. De innovatie werd eerst op kleine schaal getest in één justitiehuis en het onderzoeksteam gaf opleidingen.

De resultaten van dit onderzoek werden gepresenteerd op de conferentie van de *European Society of Criminology* (Boekarest, 2024). Daarnaast werd een gedetailleerd rapport opgeleverd aan het Agentschap Justitie en Handhaving, waarin de methoden en bevindingen uitvoerig worden besproken.¹⁸

Tradities en innovaties in kwalitatieve criminologische onderzoeksmethoden

In juli 2024 verscheen een speciale uitgave van het tijdschrift *Crime, Law and Social Change*, getiteld *Traditions and innovations in qualitative criminological research methods*.¹⁹ Onder redactie van Olga Petintseva (VUB) en Rita Faria (University of Porto) zet deze bundel kwalitatieve onderzoeksmethoden in de schijnwerpers.

Hoewel criminologisch onderzoek vaak draait om empirische bevindingen, benadrukt deze uitgave hoe belangrijk het is om kritisch na te denken over de methoden waarmee die inzichten worden verkregen. Thema's zoals teamonderzoek, frame-analyse, cartografie en visuele storytelling, en sensorische methoden laten zien hoe kwalitatieve onderzoeksmethoden kunnen bijdragen aan een dieper begrip van complexe criminologische vraagstukken. Deze uitgave onderstreept de kracht van methodologie als een essentiële bouwsteen van goed criminologisch onderzoek en toont aan dat ook innovatieve benaderingen cruciaal zijn om de grenzen van het veld te verleggen.

Daarnaast leverde Olga een bijdrage aan het criminologisch methodendebat in haar recent gepubliceerde hoofdstuk²⁰, waarin ze praktische richtlijnen uitwerkte voor het toepassen van (kritische) discoursanalyse, met aandacht voor coderen, analyseren en het verbinden van taalgebruik met bredere contexten. Dit hoofdstuk is een waardevolle bron voor wie inzicht wil krijgen in hoe en waarom bepaalde discourses ontstaan en functioneren.

PUNNi

In actie

RESCALED-netwerk

De Vrije Universiteit Brussel en de PUNI zijn actief betrokken bij het **RESCALED-netwerk**, een **Europese beweging voor detentiehuizen**. Binnen dit netwerk neemt de VUB deel aan de RESCALED Research Community, waar onderzoek wordt verzameld en gedeeld.

In juni 2024 namen Elieze Termote (VUB) en An-Sofie Vanhouche (VUB) deel aan de *General Assembly* van RESCALED in Praag. Tijdens deze bijeenkomst brachten zij de stem voor de VUB uit als organisatie; Elieze nam als individueel lid deel aan de stemming voor de Board Members van RESCALED. Dit waren waardevolle momenten voor het uitwisselen van ideeën en inspiratie met mensen die zich inzetten voor veranderingen van het gevangenisstelsel van Europa.

Daarnaast brachten ze een bezoek aan een open detentiehuis nabij Praag, waarover ze een artikel schreven in *Sociaal.Net*²¹ en waarin ze de recente sluiting van de Belgische gevangenis in Hoogstraten bespraken. Hun ervaring werd verder versterkt door deelname aan de *Yellow Ribbon Run*, een evenement dat 'weglopen' van vooroordelen en labels symboliseert, samen met ex-gedetineerde personen en hun netwerk.

Immersie in de nieuwe gevangenissen

In 2022 en 2023 werden de nieuwe gevangenissen van Haren en Dendermonde geopend. **Kristel Beyens** (VUB), **An-Sofie Vanhouché** (VUB) en **Elieze Termote** (VUB) namen deel aan de **immersie-weekends** die werden georganiseerd om de werking van de gevangenissen te testen. Ondanks de beperkte tijd van opsluiting en het feit dat ze verbleven in gloednieuwe gevangenissen, maakten de ervaringen een beklijvende indruk. Ze schreven drie bijdragen over hun persoonlijke 'detentie'-ervaringen.²²

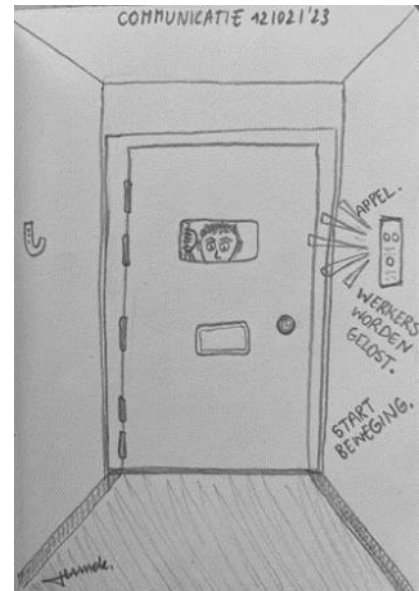

Proefdraaien in nieuwe gevangenis Dendermonde: 'Dit is niet op mensenmaat'

21 februari 2023 Kristel Beyens, Elieze Termote, An-Sofie Vanhouché

Terwijl de zoveelste berichten opduiken van overbevolking in onze gevangenissen, konden onderzoekers een weekend mee proefdraaien in de nieuwe gevangenis van Dendermonde: "Je bent afhankelijk van de welwillendheid van het personeel."

JUSTITIE | ONDERZOEK

Elieze Termote (VUB) tekent haar detentie-ervaring tijdens de immersie.

De PUNI-onderzoekers kregen eveneens toestemming om deelnemers bij de immersie-weekends te bevragen via een vragenlijst. Over de resultaten werd een eerste artikel gepubliceerd in *Panopticon*²³, van de hand van **Kristel Beyens** (VUB), **An-Sofie Vanhouché** (VUB), **Lars Breuls** (VUB) en **Marlies Heirstrate** (VUB).

Campagne: 30 Dagen op slot

Tijdens de langdurige staking in de gevangenissen in april 2024 belichtte de PUNI dagelijks de impact van de stakingen belicht via [LinkedIn](#). Gedurende 30 dagen stonden we elke dag via een post stil bij een bepaald aspect van deze complexe situatie, variërend van de leefomstandigheden van gedetineerde personen tot de bredere maatschappelijke gevolgen van een vastgelopen penitentiair systeem.

Als onderdeel van deze campagne publiceerden **Kristel Beyens** (VUB), **An-Sofie Vanhouché** (VUB), **Emilie Gossye** (VUB), **Elieze Termote** (VUB) en **Laure Deschuyteneer** (VUB) op 4 april 2024 een opiniestuk in *De Morgen*²⁴, getiteld *Overbevolkte gevangenissen zijn de donkere spiegel van onze samenleving*. Het stuk werpt een kritisch licht op de structurele problemen die leiden tot overbevolking in gevangenissen en reflecteert op de bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid hierin.

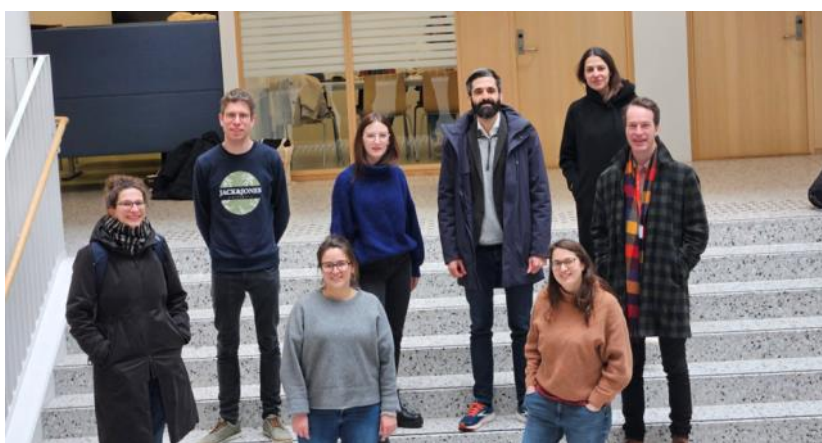

fwo-netwerk

Hoofdpromotor : An-Sofie Vanhouche (VUB) | Administratieve ondersteuning: Ione Geerts (VUB)

Dit **Wetenschappelijk Onderzoeksnetwork** bestaat uit Belgische, Nederlandse en Noorse criminologen die een doctoraat behaalden en onderzoek voeren naar gevangnissen en andere detentievoorzieningen, zoals forensische ziekenhuizen en migratiedetentiecentra. Hun onderzoek benadert deze onderwerpen vanuit verschillende disciplines, zoals penologie, recht, sociale psychologie, architectuur, antropologie en sociologie. Deze **interdisciplinaire en internationale aanpak** draagt kennis bij aan de vergelijkende penologie en initieert wetenschappelijke discussies over detentieomstandigheden, strafbeleid en gevangensystemen in een vergelijkend perspectief.

In september 2023 bezochten enkele netwerkleden de *REMS*, een kleinschalige psychiatrische inrichting in Empoli, Italië. In maart 2024 kwamen verschillende leden van het netwerk samen op de *University of Oslo* om voorlopige onderzoeksresultaten te bespreken en ideeën en inzichten met elkaar te delen.

Op 25 november 2024 organiseerde het FWO-netwerk en DG EPI een inspirerend colloquium **over hervormingen en innovaties in het penitentiaire landschap**. Het evenement, mede mogelijk gemaakt door de afdeling *Research & Data* van DG EPI, bracht onderzoekers, beleidsmakers, advocaten en praktijkexperten samen om de uitdagingen en toekomstperspectieven binnen het detentiebeleid kritisch te bespreken.

Een belangrijk punt van discussie bleek de beperkte **samenwerking van actoren binnen de strafrechtsbedeling**. Actoren werken vaak geïsoleerd en zoeken naar oplossingen binnen hun eigen sector en worden daarbij geconfronteerd met een gevoel van machteloosheid. Dit belemmert de mogelijkheid om fundamentele veranderingen door te voeren, in een klimaat waarin repressieve beleidsmaatregelen steeds meer terrein winnen en gevoed worden door politieke keuzes en mediaberichtgeving. De deelnemers benadrukten tijdens het colloquium dat oplossingen buiten justitie gezocht dienen te worden evenals het belang en de meerwaarde van een interdisciplinaire benadering en samenwerking met andere sectoren, zoals huisvesting en sociale bijstand, waarbij men inzet op preventie en bewustwording van de problematieken in de bredere samenleving.

ESC - Prison Working Group

De *European Society of Criminology* (ESC) is een onderzoeksgemeenschap bestaande uit Europese en andere internationale criminologen die samenwerken en kennis uitwisselen. De leden van onze penologie onderzoekslijn participeren in de **werkgroep rond gevangenis**. Tweemaal per jaar komen de leden van deze werkgroep bijeen om onderzoek voor te stellen en onderzoeksresultaten te bespreken. Dit laat ons toe nieuwe perspectieven te ontdekken, Europees innovatief onderzoek uit te werken en samen onderzoeksvoorstellen te ontwikkelen.

In 2024 namen we deel aan de workshop georganiseerd door KRUS in Noorwegen, het opleidingsinstituut van het Noorse gevangeniswezen. Tijdens het programma bezochten we de Ila-gevangenis en het detentiecentrum, gevolgd door een diepgaande discussie over onze observaties en bevindingen. Later dat jaar kwam de werkgroep opnieuw samen tijdens de jaarlijkse ESC-conferentie in Boekarest, Roemenië. Beide bijeenkomsten boden waardevolle mogelijkheden om onze expertise te verkrijgen en bij te dragen aan het bredere Europese debat over gevangenisonderzoek.

Sinds 2024 vervult PUNI-lid An-Sofie Vanhouche (VUB) samen met Da Cunha Gonçalves Leonel en Stéphanie Baggio (beiden verbonden aan het Berner Institut für Hausarztmedizin) het co-voorzitterschap van de werkgroep rond gevangenis binnen de *European Society of Criminology* (ESC). Deze benoeming weerspiegelt niet alleen de sterke internationale onderzoeksreputatie van An-Sofie, maar ook van de sterke betrokkenheid van onze PUNI bij het internationale gevangenisonderzoek, en de interdisciplinaire samenwerking.

PUNI als partner van Vzw De Huizen

De samenwerking tussen de PUNI en **Vzw De Huizen** draait om het **delen van inzichten en kennis over kleinschalige en gemeenschapsgerichte detentie**. Beide partners zetten zich in voor de kennis rond deze detentievormen en ondersteunen gezamenlijk onderzoek naar de impact van kleinschalige detentie. Door middel van een nauw partnerschap krijgen studenten ook de kans om diepgaand kennis te maken met de thema's en praktijkvoorbeelden van kleinschalige detentievormen.

Een belangrijk onderdeel van deze samenwerking was een bezoek aan verschillende detentievormen in Mallorca, waaronder een *re-entry house* en een kleinschalige *moeder-kind unit*. Dit bezoek vond plaats onder begeleiding van *Associació Pastoral Penitenciària*, een partner uit Mallorca en lid van het RESCALED-netwerk. Deze partner speelt een sleutelrol in het vormgeven van kleinschalige detentie op het eiland en biedt waardevolle inzichten voor de Belgische context.

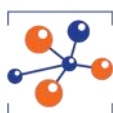
In het kader van deze samenwerking schreven **An-Sofie Vanhouche** (VUB), **Elieze Termote** (VUB) en **Manu Pintelon** (Vzw De Huizen) een prikkelend opiniestuk in *Knack*²⁵, getiteld 'Spanje geeft voorbeeld hoe detentie van moeders met kinderen er kan uitzien'. Geïnspireerd door hun bezoek aan een kleinschalige moeder-kind unit in Mallorca, delen ze een krachtige oproep: het is tijd voor een menselijker detentiebeleid voor moeders en hun kinderen. Benieuwd hoe Spanje hierin een voorbeeld stelt en welke lessen België kan trekken? Lees hun pleidooi voor herstelgerichte en gezinsgerichte detentievormen die écht het verschil kunnen maken.

Connecting prison research: van Brussel tot Leiden

Het *Connecting Prison Research*-evenement, georganiseerd op 3 november 2023 door PUNI-onderzoekers en de onderzoekers van de **Universiteit Leiden**, bracht een diverse **groep onderzoekers en academici samen om verschillende aspecten van penologisch onderzoek te verkennen, uit te wisselen en te verdiepen.**

Het evenement bood ruimte voor discussies over de complexiteit van detentie en strafrechtelijke systemen in zowel binnen- als buitenlandse contexten. Zo werd er dieper ingegaan op het systeem van promoveren en degraderen in Nederlandse penitentiaire instellingen en werd er onderzocht hoe belevings- en behoefteonderzoek bij gedetineerde personen kan bijdragen aan een beter begrip van hun ervaringen. Daarnaast werd er aandacht besteed aan de rol van vakmanschap en opleiding van het gevangenispersoneel, en hoe dit invloed heeft op de kwaliteit van de detentieomstandigheden. Ook werd er aandacht besteed aan vreemdelingendetentie.

Er werden presentaties gegeven door **Jan Maarten Elbers** (Universiteit Leiden), **Lorenz Pardon** (VUB), **Elieze Termote** (VUB), **Lennert De Boe** (VUB), **Anouk den Besten** (Universiteit Leiden), **Francesca van Ravenstein** (Universiteit Leiden), **Emilie Gossye** (VUB), **Lars Breuls** (VUB) en **Es-ther van Ginnenken** (Universiteit Leiden).

CRIME & SOCIETY
RESEARCH GROUP

Universiteit
Leiden

Nadenken over detentie: Boek- en fototentoonstelling

Op 4 oktober 2023 vond de conferentie *Nadenken over detentie* plaats, georganiseerd rond de lancering van het boek *Penitentiaire diptieken – een gevangenisdirecteur denkt in beelden* en de opening van de fototentoonstelling *Corona in detentie*. Het evenement werd georganiseerd en gepresenteerd door **Kristel Beyens** (VUB), die ook het voorwoord van het boek mocht schrijven. **Serge Rooman**, gevangenisdirecteur van Merksplas en auteur van de teksten en **Eddy Meijs**, fotograaf, werkten samen aan de *Penitentiaire diptieken*, een reeks van 30 tweeluiken die de essentie van detentie onderzoeken door middel van foto's en teksten. Zij lichten hun hun werk toe. Ook voormalig minister van Justitie Vincent Van Quickenborne gaf present voor een korte introductie.

PUNI-leden **Diete Humblet** (VUB) en **An-Sofie Vanhouche** (VUB) namen deel aan het rondetafelgesprek over het huidige en toekomstige gevangenisbeleid, dat verschillende experts samen bracht, waaronder Mathilde Steenberg (toenmalige kabinetschef van de minister van Justitie en huidig directrice-generaal van het gevangeniswezen) en Hans Claus, (toenmalige gevangenisdirecteur van Oudenaarde). De dag werd afgesloten met de opening van de fototentoonstelling *Corona in detentie*, die eerder te zien was in het Justitiepaleis te Antwerpen en het Gevangenis museum te Merksplas, en vervolgens in de universiteitsbibliotheek van de VUB te bewonderen. De tentoonstelling belicht het gevangenisleven tijdens de coronamaatregelen, met bijzondere aandacht voor het werk van het penitentiaire personeel.

PUNI nodigt uit: Serge Rooman

Als vervolg op de succesvolle boekpresentatie verwelkomde de PUNI **Serge Rooman**, gevangenisdirecteur van Merksplas, voor een open gesprek over de impact van de langdurige stakingen in zijn gevangenis. Het was een waardevolle gelegenheid voor de leden van PUNI om niet alleen inzicht te krijgen in de dagelijkse realiteit van een gevangenisdirecteur tijdens de staking, maar ook om na te denken over de bredere gevolgen van zulke stakingssituaties, zowel voor het personeel als voor gedetineerde personen. Serge deelde zijn ervaringen en besprak de uitdagingen die hij en zijn team tijdens de stakingen ondervonden. Het was een moment om na te denken over de rol die ons onderzoek kan spelen in het ondersteunen van de mensen die het hardst getroffen worden door een vastgelopen penitentiair systeem.

Deze ontmoeting leidde onder andere tot de lancering van de campagne '30 dagen op slot', waarbij we gedurende een maand dagelijks de verschillende aspecten van de stakingen belichten. De campagne had als doel de publieke discussie te voeden over de structurele problemen binnen het gevangeniswezen en de bredere maatschappelijke gevolgen van de stakingen zichtbaar te maken.

PUNI nodigt uit: Rosemary Ricciardelli

Op 27 oktober 2023 verwelkomde de PUNI professor **Rosemary Ricciardelli** (Research Chair of Safety, Security and Wellness aan de Memorial University of Newfoundland) voor een boeiende sessie over de **rol van gevangenisbewaarders in Canada**. Professor Ricciardelli deelde haar expertise als onderzoeker en voormalig gevangenisbewaarder bij Correctional Services Canada. Haar presentatie richtte zich op de mentale gezondheid en het welzijn van gevangenispersoneel, met een bijzondere focus op hoe gevangeniswerk de gezondheid en het welzijn van het personeel op lange termijn beïnvloedt.

De sessie werd verder verrijkt door presentaties van de PUNI-leden **Lorenz Pardon** en **Emilie Gossye**. Lorenz, die in zijn onderzoek aandacht heeft voor de impact van gevangenisdesign op het werk van gevangenisbewaarders presenteerde over de link tussen gevangenisarchitectuur en isolatie van personeel. Emilie gaf een presentatie over de opleiding van gevangenisbewaarders in Vlaanderen, vanuit het kader van de implementatie van de Penitentiare Wet van 2019. Op basis van haar participerende observaties tijdens de opleiding, besprak ze de structuur van het programma en de uitdagingen die daarbij komen kijken.

PUNI nodigt uit: Urban Criminologist

Op 16 mei 2024 organiseerde PUNI een uitwisselingsdag met de **Urban criminologists** van de onderzoeksgroep CRiS, waarbij het **thema 'ruimte' en haar invloed op strafrechtelijke en sociale processen centraal stond**. We bespraken onderwerpen zoals de impact van infrastructuur op de ervaring van bewoners in asielcentra en gevangenissen, de ruimtelijke implicaties van het inplanten van gevangenissen buiten stedelijke gebieden, en de spanning tussen ontworpen en geleefde ruimtes. Ook werd er nagedacht over hoe ruimte een rol speelt in alternatieven voor detentie en de bredere maatschappelijke invloed van penitentiaire instellingen.

De bijeenkomst bood een vruchtbare basis voor interdisciplinair overleg en kennisdeling, en onderstreepte het belang van samenwerking om tot vernieuwende inzichten te komen. Het evenement heeft niet alleen de banden tussen de verschillende onderzoekslijnen binnen CRiS versterkt, maar heeft ook nieuwe perspectieven aangereikt voor lopend en toekomstig onderzoek.

PUNI-reflectiedag - 2023

In 2023 trokken we voor onze jaarlijkse PUNI reflectiedag naar Oostende, waar de rustgevende omgeving aan de Belgische kust een inspirerende setting bood. Deze dag stond in het teken van reflectie over enkele belangrijke thema's binnen ons werk en onze onderzoekslijn. We begonnen met een **discussie over de terminologie** die we hanteren, bijvoorbeeld hoe we spreken over mensen in probatie en detentie. Welke woorden kiezen we, en welke implicaties hebben die keuzes? Vervolgens gingen we dieper in op de **rol van activisme binnen academia**: hoe vinden we de balans tussen onze academische verantwoordelijkheden en onze maatschappelijke betrokkenheid? De dag werd afgesloten met een sessie over **mentale weerbaarheid**, waarin we onze persoonlijke ervaringen met veldwerk in penitentiaire instellingen bespraken en tips uitwisselden om hier beter mee om te gaan. Het was een waardevolle dag die niet alleen onze kennis verrijkte, maar ook onze onderlinge band versterkte.

10 JAAR PUNI

Voor de PUNI reflectiedag van 2024 bleven we dichterbij huis en kwamen we samen aan de VUB, de plek waar PUNI tien jaar geleden ontstond. Deze bijzondere mijlpaal, **10 jaar PUNI**, bood ons een uniek moment om terug te kijken op een decennium van onderzoek, samenwerking en groei. We namen de tijd om kritisch te reflecteren op onze reis als onderzoeksgroep. Wat hebben we bereikt, wat blijft nog liggen, en hoe kunnen we ons als groep verder versterken? We vierden ook onze successen en benadrukten de sterktes die ons als groep kenmerken, zoals onze interdisciplinaire aanpak en onze maatschappelijke betrokkenheid. Naast terugblikken was er ook ruimte om vooruit te kijken: welke ambities hebben we voor de toekomst, en hoe kunnen we onze impact blijven vergroten? Deze reflexieve dag zorgde niet alleen voor waardevolle inzichten, maar gaf ons ook nieuwe energie om samen verder te bouwen aan de PUNI. En zoals steeds sloten we deze reflectiedag af met een lekker etentje.

PUNII

In de media

14/01/2023

PODCAST

Zijn we te hard voor onze gedetineerden?

Lorenz Pardon (VUB) was te gast in de podcast van Aurélie: *Snapt jij mij nu?*. Samen met bemiddelaar Kaat Van Houdt en ex-gedetineerde Nick De Ridder besprak hij het spanningsveld tussen veiligheid en menswaardige behandeling, zelfs bij zware misdrijven.

Beluister de aflevering op Spotify of klik [hier](#) !

21/02/2023

OPINIE

Proefdraaien in nieuwe gevangenis Dendermonde:
“Dit is niet op mensenmaat”

Kristel Beyens, **Elieze Termote** en **An-Sofie Vanhouche** (allen VUB) namen deel aan een uniek immersie-weekend in de nieuwe gevangenis van Dendermonde, samen met magistraten en andere onderzoekers. In hun opiniestuk reflecteren ze over de impact van architectuur op de leefomstandigheden in de gevangenis en delen ze hun inzichten over de impact van de leefomstandigheden op het welzijn van gedetineerden. Het stuk biedt een kritische blik op de menselijke maat in de recente gevangenisontwikkelingen in België.

Lees het volledig stuk op [Sociaal.net](#) of klik [hier](#) !

21/03/2023

PODCAST

“Folteren ontmenselijkt mensen
en zo worden ze gereduceerd tot ‘iets’”

Ondanks een VN-verdrag tegen martelen dat in 1984 gesloten werd, is het nog steeds een wereldwijde praktijk. Hoe verklaar je dat? **Sonja Snacken** (VUB) geeft een stand van zaken.

Beluister de volledige aflevering op VRT of klik [hier](#) !

14/05/2023

OPINIE

Spanje geeft voorbeeld hoe detentie van moeders
met kinderen er kan uitzien

Op Moederdag pleitten **Manu Pintelon** (Vzw De Huizen & RESCALED), **An-Sofie Vanhouche** (VUB), **Elieze Termote** (VUB) voor een radicale verandering in de Belgische detentie van moeders met kinderen. Ze kijken naar Spanje, waar het *Unidad de Madres*-model moeders en hun kinderen een leven buiten de gevangensmuren biedt, in een gezinsgerichte, kleinschalige omgeving. Waarom zou België niet hetzelfde kunnen doen? Ontdek hoe dit model het leven van moeders en kinderen zou kunnen verbeteren en wat België hiervan kan leren.

Lees het volledig stuk op [Knack](#) of klik [hier](#) !

02/05/2023

KRANTENARTIKEL

Wanneer kan een gedetineerde om medische redenen worden vrijgelaten?

Hoe uitzonderlijk is het dat een gedetineerde persoon voorlopig wordt vrijgelaten om medische redenen? En hoe werkt die procedure? **Sonja Snacken** (VUB) deelt haar inzichten in een artikel voor VRT.

Lees het volledig artikel op VRT of klik [hier](#) !

11/06/2023

IN DE STUDIO

De Zaak Reuzegom: Is er sprake van klassenjustitie? En wat is een rechtvaardige straf?

Na het arrest in de zaak-Reuzegom is er aanhoudend discussie. Men heeft het over klassenjustitie, de anonimiteit van de beklaagden door de media wordt in vraag gesteld en de reden dat men zich daar vragen over stelt, is de strafmaat. Is hier wel de juiste straf uitgesproken? **Sonja Snacken** (VUB) deelt haar expertise op VRT en Radio 1!

Bekijk en beluister het volledig fragment op VRT of klik [hier](#) en [hier](#) !

18/10/2023

KRANTENARTIKELS

Ook kinderen van gedetineerden ondervinden negatieve gevolgen van arrestatie of detentie: "Onzichtbare slachtoffers van misdaad"

Joyce Albrecht (VUB) kreeg de kans om haar masterproef, die in 2023 de Janine Segers Prijs ontving, te presenteren in twee artikels voor *Nieuwsblad* en *Het Laatste Nieuws*. In deze artikels bespreekt ze de vaak over het hoofd geziene impact van detentie op de kinderen van gedetineerden.

Lees de volledig artikels op Nieuwsblad/HLN of klik [hier](#) en [hier](#) !

12/01/2024

INTERVIEW

Building 'mega-prisons' while opening 'detention houses': a paradox

An-Sofie Vanhouche (VUB) en **Helene De Vos** (Executive Director RESCALED) kregen drie vragen voorgeschoteld over de combinatie van mega-gevangenissen en kleinere detentiehuizen in België. Wat verklaart deze co-existent? Wat zijn de gevolgen voor de detentieomstandigheden en de gevangencultuur? Benieuwd naar hun antwoord? Lees het volledig interview!

Lees het volledig interview op Prison Insider of klik [hier](#) !

04/03/2024

IN DE STUDIO

VRT NWS Laat: Kristel Beyens over overbevolking in gevangenissen

Kristel Beyens (VUB) was te gast in *VRT NWS Laat*, waar ze haar visie deelde over de aanhoudende overbevolking in de Belgische gevangenissen. Wat kunnen we doen om de druk op de gevangenissen te verlichten? Kristel geeft haar inzichten en mogelijke oplossingen. Benieuwd naar haar reactie? Bekijk het fragment hier!

Bekijk het volledig fragment op de website van de VRT of klik [hier](#) !

01/04/2024

CAMPAGNE 30 DAGEN OP SLOT

In april 2024, tijdens de langdurige gevangenisstaking, zette de **PUNIGROEP** zich dagelijks in om de impact van de stakingen te belichten via LinkedIn. Gedurende 30 dagen werden verschillende aspecten van de situatie onder de loep genomen, van de zware leefomstandigheden van gedetineerden tot de bredere maatschappelijke gevolgen van een vastgelopen penitentiair systeem.

Herlees de campagne op onze [LinkedIn](#) pagina !

04/04/2024

OPINIE

Overbevolkte gevangenissen zijn de donkere spiegel van onze samenleving

Als onderdeel van de *30 dagen op slot*-campagne schreven **Kristel Beyens**, **An-Sofie Vanhouche**, **Emilie Gossye**, **Elieze Termote** en **Laure Deschuyteneer** (allen VUB) een opiniestuk waarin ze de gevangenis crisis in België in een breder perspectief plaatsen. Ze stellen dat de huidige problemen in het gevangeniswezen niet los staan van diepgewortelde structurele tekortkomingen in de samenleving. De gevangenis is volgens hen de laatste schakel in een systeem dat breed falen vertoont, van ongelijkheid tot een gebrekkig sociaal vangnet.

Lees het volledig stuk op De Morgen of klik [hier](#) !

25/04/2024

OP DE RADIO

N-VA wil gevangenis bouwen in Kosovo voor gedetineerden zonder papieren, hoe haalbaar is dat?

An-Sofie Vanhouche (VUB) reageerde op het voorstel van N-VA om gedetineerden zonder papieren naar Kosovo over te plaatsen. Ze legt uit waarom dit idee niet zo simpel is, met aandacht voor juridische en mensenrechtelijke obstakels. Benieuwd naar haar volledige uitleg? Vervolgens publiceerde ze met Linda Kjaer Minke (University of Southern Denmark) en Kristel Beyens hierover een opiniestuk in *De Morgen*²⁶. Ook de Zweedse overheid is erg geïnteresseerd in de Deense ontwikkelingen en interviewde An-Sofie over de moeilijkheden van dergelijke samenwerkingen.²⁷

Beluister het volledig radio-fragment [hier](#) !

11/09/2024

PODCAST

Hoe gevaarlijk is werken in de gevangenis?

Lorenz Pardon (VUB) was onlangs te gast in *Het Kwartier Podcast* van VRT, waar hij sprak over de aanval op een maatschappelijk assistente in de Antwerpse gevangenis. Hoe gevaarlijk is het om te werken achter de tralies? Lorenz duikt dieper in de risico's van het gevangeniswezen en de uitdagingen voor het personeel. Nieuwsgierig naar wat hij te zeggen heeft?

Beluister de volledige podcast op Spotify of klik [hier](#) !

20/09/2024

PODCAST

Gevangenen komen vroeger vrij

Kristel Beyens (VUB) werpt in *Het Kwartier Podcast* haar licht op de beslissing om gedetineerden sneller vrij te laten om de overbevolking te verlichten. Maar is dit echt de oplossing, of schuiven we de problemen alleen maar vooruit? Beyens deelt haar scherpe analyses en stelt kritische vragen over de effecten van deze ingreep.

Beluister de volledige podcast op Spotify of klik [hier](#) !

03/10/2024

IN DE STUDIO

Terzake: Kristel Beyens over overbevolking in gevangenissen

Kristel Beyens (VUB) reageerde in *Terzake* op de aanhoudende overbevolkingscrisis in Belgische gevangenissen. Terwijl Mathilde Steenberghe, de nieuwe directrice-generaal van het Gevangeniswezen, pleit voor innovatieve maatregelen zoals kleurencodes en quota om de druk op de gevangenissen te verlagen, deelde Beyens haar kritische visie in de studio. Wat vindt zij van deze voorstellen?

Bekijk het volledig fragment op de website van de VRT of klik [hier](#) !

14/11/2024

OPINIE

Sluiting open gevangenis Hoogstraten: 'Menselijke aanpak mag niet verloren gaan'

An-Sofie Vanhouche en **Elieze Termote** (beiden VUB) trekken in een recent opiniestuk aan de alarmbel over de geplande sluiting van de open gevangenis in Hoogstraten. Ze gingen zelf ter plaatse kijken en reisden daarna door naar Tsjechië, waar open detentie juist in opmars is. Wat kunnen we leren van de situatie daar?

Lees het volledig stuk op Sociaal.net of klik [hier](#) !

21/11/2024

ONDERZOEKER IN DE KIJKER

Prof. dr. Kristel Beyens

Wil je meer te weten komen over de keuzes die **Kristel Beyens** (VUB) maakte tijdens haar onderzoekstraject aan de VUB? Wat waren voor haar positieve ervaringen, welke lessen trok ze uit haar onderzoek en hoe kijkt ze naar de toekomst?

Meer hierover lees je [hier](#) !

PUNII

& Onderwijs

Het Profiel Penologie

De opleiding criminologische wetenschappen aan de VUB zet sterk in op penologische vakken en thema's. We hebben zelfs een specialisatie in de master, namelijk het **Profiel Penologie** dat wordt georganiseerd door Kristel Beyens, Lars Breuls, An-Sofie Vanhouche en Marlies Heirstrate.

Dit academiejaar mochten we opnieuw verschillende nationale en internationale gastsprekers verwelkomen in ons profiel. We proberen deze gastlessen zo goed als mogelijk af te stemmen op de interesses van de studenten en op nieuwe wetenschappelijke en beleidsontwikkelingen. De Noorse professor **Berit Johnsen** van KRUS kwam spreken over het 'Scandinavian exceptionalism', Dr. **Julienne Weegels** (Vrije Universiteit Amsterdam) informeerde ons over haar onderzoek in Nicaraguaanse gevangenissen en politieke gevangenen. Leden van Samidoun, een pro-Palestijnse organisatie, informeerden onze studenten over de situatie van Palestijnse politieke gevangenen.

Uit eigen land mochten we de volgende sprekers verwelkomen: **Joyce Windey** (CTRG), **Karen Van Looveren** (SURB), **Rudy Van De Voorde** (voormalig directeur-generaal DG EPI), **Ellen Vandennieuwenhuysen** (UA), **Geert Verbouwhede** (Dienst Vreemdelingenzaken), **Veerle De Vocht** (Moderator), **Ivo Aertsen** (KULeuven), **Saskia Kerkhofs** (advocate) en de onderzoekers **Emilie Gossye** (VUB) en **Lorenz Pardon** (VUB). We mochten tevens het FPC, de gevangenis van Haren en het gesloten centrum 127 bis bezoeken met onze studenten.

Tijdens onze laatste profieldag draaiden we de rollen om en mochten onze studenten zelf voor de klas staan en ons nieuwe dingen leren. We leerden die dag o.a. bij over restaurants in de gevangenis zoals die in Marseille, de liedjesteksten van de band CELLR, bestaande uit muzikanten uit de gevangenis van Leuven Centraal, en nog zo veel meer!

We willen alle gastsprekers die dit jaar of de voorbije jaren een gastles gaven via deze weg hartelijk danken!

Stages

Jaarlijks mogen onze studenten in uiteenlopende organisaties stage lopen zoals bij onderzoeksrechters, in de gevangenissen, justitiehuisen, FPC's, en vzw's die zich op uiteenlopende manieren inzetten voor personen die in contact komen met justitie. Het is vaak een onvergetelijke ervaring voor onze studenten en een eerste kennismaking met het werkveld. We willen iedereen die in het verleden onze stagiaires of masterstudenten in het kader van hun masterproef heeft ontvangen of geholpen bedanken.

Heb je nog nooit een stagiaire begeleid, maar binnen de organisatie wel interesse om een student Criminologie te ontvangen?

Contacteer ons via stages.crimi@vub.be voor meer informatie.

Internationale uitstap met studenten

Jaarlijks trekken **An-Sofie Vanhouche** en **Lars Breuls** een week naar het buitenland met onze studenten. In 2024 trokken we naar Denemarken waar de studenten kennis maakten met verschillende criminologische actoren.

We bezochten de gevangenis van Sobysogard. Dit is een veelzijdige gevangenis met een open en gesloten gedeelte. Er is een boerderij waar gedetineerde personen kunnen werken en een afdeling voor minderjarigen.

We bezochten ook de gevangenis van Ringe en konden daar met verschillende personen zonder verblijfsrecht spreken. Het zijn deze gedetineerde personen die de Deense overheid naar Kosovo wil overplaatsen. Zij uitten hun bezorgdheden over deze evolutie. We kregen tevens een lezing van een ervaringdeskundige over het Deense drugsbeleid, een lezing van street lawyers en een sessie bij het Deense Rode Kruis over re-integratiebegeleiding

Criminologen **Linda Kjaer Minke** en **Mathilde Carøe Munkholm** van de *University of Southern Denmark* zorgden voor de wetenschappelijke omkadering van onze bezoeken.

PUNNi

Feliciteert!

2023

UBLA-Prijs Laure Deschuyteneer

In 2023 ontving **Laure Deschuyteneer** (VUB) de *UBLA-prijs* voor meest geëngageerde student. Deze erkenning wordt uitgereikt aan recht en criminologie studenten die uitblinken in inzet en maatschappelijk engagement. Laure werd geprezen om haar vrijwillige stages, rol als student-onderzoeker en deelname aan Erasmus-uitwisselingen in Zwitserland en aan de ULB. Proficiat, Laure!

2023

Janine Segers-Prijs Joyce Albrecht

Joyce Albrecht (VUB) ontving in 2023 de *Janine Segers-prijs* voor haar masterproef met als titel *De onzichtbare noden van kinderen met een gedetineerde ouder*. Ze voerde haar onderzoek onder de begeleiding van An-Sofie Vanhouche. De jury heeft het sociaal bewogen karakter van de masterproef geapprecieerd en bewonderde Joyce voor het voeren van kwalitatief onderzoek naar een gevoelig onderwerp met deelnemers die vaak getekend en gekwetst zijn. Proficiat, Joyce!

2024

Felicities voor Hans Claus!

Eind mei 2024 sloot **Hans Claus** zijn actieve loopbaan als gevangenisdirecteur af met een bundel gevangenisgedichten : 'Tegenwijzerzin'. We mochten tijdens de vernissage genieten van een kritische en kunstzinnige bijeenkomst en feliciteren hem met de gedichtenbundel. Via deze weg willen we Hans nogmaals bedanken voor de begeleiding en ondersteuning van veel van onze onderzoekers en studenten tijdens zijn loopbaan als gevangenisdirecteur. Hans stond bovendien altijd klaar voor lezingen aan onze universiteit. Hij wakkert probleemloos onze verbeelding aan om los van traditionele denkkaders penologische thema's te benaderen, en is een grote inspiratiebron voor onze studenten en onderzoekers. Ook zijn originele en kritische blik op ons onderzoek vormen een grote meerwaarde. Bedankt Hans!

2024

FWO-Aspirant Lennert De Boe

Lennert De Boe (VUB) behaalde eind 2024 een FWO beurs voor zijn onderzoek genaamd 'Sterven in de gevangenis: palliatieve zorg voor mensen in detentie'. Dankzij deze beurs kan Lennert gedurende vier jaar onderzoek voeren naar dit thema. We feliciteren Lennert voor het behalen van deze competitieve onderzoeksfinanciering. Proficiat Lennert!

2024

Nominatie: Excellent PhD Supervision Award

An-Sofie Vanhouche

De PUNI doctoraatsstudenten nomineerden **An-Sofie Vanhouche** voor de Prijs voor *Excellent Promotorschap* aan de VUB. Ze schreven een prachtig dossier en maakten een korte video, waarin ze hun promotor prezen voor haar expertise in gevangenisonderzoek, kritische perspectieven en persoonlijke begeleiding afgestemd op ieders behoeften. De onderzoekers waren vooral lovend over de ondersteunende omgeving waarin welzijn centraal staat tijdens de begeleiding, waardoor ze hun promotor omschrijven als een inspirerend voorbeeld van leiderschap en mentorship. Hoewel An-Sofie de prijs niet won, was ze in de wolken met deze mooie nominatie van haar fantastische onderzoekers!

2024

ERC Starting Grant Diète Humblet

Hoe worden mensen in detentie ouder, wat zijn daar de existentiële consequenties van en vooral: hoe geef je zin aan de latere fases van het leven wanneer je van je vrijheid bent beroofd? Met die vragen begint **Diète Humblet** (VUB) aan het CAGED-project, een onderzoek dat door de Europese Commissie met een ERC Starting Grant werd gehonoreerd. Proficat Diète!

Zin in meer?

Benieuwd naar wat er allemaal nog speelt binnen PUNI? Wist je dat onze onderzoeksgroep al meer dan 10 jaar bestaat en dat er zelfs vóór deze periode al onderzoek werd gedaan dat de basis legde voor onze huidige projecten? Ontdek al onze publicaties en eerdere onderzoeken op onze website! Wil je op de hoogte blijven van onze nieuwste publicaties, evenementen en inzichten? Volg ons op sociale media en mis niets van onze updates.

[Crime & Society
Researchportal](#)

[Crime & Society Research Group \(CRiS\)](#)

[@crisresearch.bsky.social](#)

Klik [hier](#) om je in te schrijven en ontvang volgend jaar onze nieuwsbrief automatisch in je mailbox!

Heb je vragen of wil je meer weten over ons werk? Aarzel niet om contact met ons op te nemen via onze sociale mediakanalen of stuur een e-mail naar :

penologie@vub.be

Publicatielijst

1. Schrijfgroep Gevangenis Beveren, Woodbridge, E., Vanhouche, A-S., & Lechkar, I. (2024). "Vasten achter de tralies": een co-constructief verhaal naar de beleving van de ramadan in de gevangenis van Beveren. *Fatik*, 41(181), 39-50. https://mensenrechten.be/bestanden/uploads/tijdschriften/FATIK_2024_181.pdf
 2. Woodbridge, E., Vanhouche, A. S., & Lechkar, I. (2024). Islamic practices as powerful tools for coping with prison life: experiences of men in a Belgian prison. *Justice, Opportunities, and Rehabilitation*, 1-18. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10509674.2024.2433283>
 3. Termote, E., De Boe, L., Vanhouche, A-S., Beyens, K., Jans, A., & Meeus, E. (2024). Access to Activities in Belgian Prisons: Addressing The Needs of Incarcerated People Through Participatory Action Research. *Prison Service Journal*, 275, 24-32. <https://www.crimeandjustice.org.uk/publications/psj/prison-service-journal-275>
 4. Termote, E., De Boe, L., Vanhouche, A-S., Beyens, K., Jans, A., & Meeus, E. (2024). Noden inzake het activiteitsaanbod in de nieuwe gevangenissen van Haren en Dendermonde: Kinderziektes of oude kwalen? *Fatik*, 41(182), 7-25. https://mensenrechten.be/bestanden/uploads/tijdschriften/FATIK_2024_182.pdf
 5. Gossye, E. (2024). Tussen de regels: de organisatie van de opleiding van penitentiaire beambten. *Fatik*, 41(182), 3-6. https://mensenrechten.be/bestanden/uploads/tijdschriften/FATIK_2024_182.pdf
 6. Humblet, D., & Favril, L. (2023). Over het (gevangenis)muurtje. *Kennismakers*. <https://kennismakers.be/over-het-gevangenismuurtje>
 7. Deschuyteneer, L. (2024). Actief stemmen in detentie? Het stemrecht van gedetineerde personen in België, Frankrijk, Nederland en Zwitserland. *Fatik*, 41(181), 20-38. https://mensenrechten.be/bestanden/uploads/tijdschriften/FATIK_2024_181.pdf
 8. Cliquennois, G., & Snacken, S. (2024). The ability of human rights to limit the state's power to punish in Europe: Connecting prison and mental health policies through transpolicy. In G. Cliquennois, J. Simon, & S. Snacken (Eds.), Special Issue "Detention and human rights in their global, national and local contexts". *Law & Social Inquiry*, 1-25. <https://www.cambridge.org/core/journals/law-and-social-inquiry/article/ability-of-human-rights-to-limit-the-states-power-to-punish-in-europe-connecting-prison-and-mental-health-policies-through-the-concept-of-transpolicies/A5BE1424EB64DE6C8978677BA96C6139>
- Snacken, S. (2023). The European Court of Human Rights and national penal policies: Fostering quantitative and qualitative penal moderation through Articles 3 and 5 ECHR. In G. Cliquennois & H. de Suremain (Eds.), *The evolving protection of prisoners' rights in Europe* (pp. 17-32). Routledge. <https://www.routledge.com/The-Evolving-Protection-of-Prisoners-Rights-in-Eu->

[rope/Cliquennois/p/book/9781032047980?srsId=AfmBOopECgIJTPVX0g6Pfh2sSG51ZE6rSrCavltawsKXpAP1pyy-EHAz](https://www.larcier-intersentia.com/nl/strafrecht-dialoog-9789400016606.html)

Snacken, S. (2023). Waardigheid, penologie en empirische mensenrechten als antwoord op de seculaire religie. In S. Gutwirth & P. De Hert with M. Colette (Eds.), *Strafrecht in dialoog. Vijftien vrienden en collega's over prof dr. Serge Gutwirth als penalist* (pp. 541-564). Intersentia. <https://www.larcier-intersentia.com/nl/strafrecht-dialoog-9789400016606.html>

9. Beyens, K., & Geerts, I. (2024). Digitalisering van het gevangenisleven: Een etnografisch onderzoek naar de impact van het digitale platform PrisonCloud. *Panopticon*, 45(5), 443. <https://www.maklu-online.eu/nl/tijdschrift/panopticon/issue-1-januari-februari-2024/issue-5-september-oktober-2024/digitalisering-van-het-gevangenisleven/>

10. Beyens, K. (2024, 4 juli). *Integraal interview Rudy Van De Voorde*. Fatik. https://cris.paddlecms.net/sites/default/files/2025-01/Onderzoeker%20in%20de%20kijker_Kristel%20Beyens_0.pdf

11. Albrecht, J. (2024). De onzichtbare noden van kinderen met een gedetineerde ouder. *Fatik*, 41(182), 26-42. https://mensenrechten.be/bestanden/uploads/tijdschriften/FATIK_2024_182.pdf

12. Vandennieuwenhuysen, E., Macq, C., Breuls, L., & De Pau, M. (2023). When the security measure meets bordered penalty: Release procedures for persons who are not criminally responsible without residence rights in Belgium. *International Journal of Law and Psychiatry*, 91, 101922, 1-8. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0160252723000651>

13. De Pau, M., Vandennieuwenhuysen, E., Breuls, L., & Macq, C. (2023). Een blik op het traject van personen met een migratieachtergrond en interneringstatuut: Het recht op zorg en vrijheid onder druk? *Panopticon*, 44(6), 437-455. <https://www.maklu-online.eu/nl/tijdschrift/panopticon/issue-1-januari-februari-2023/issue-6-november-december-2023/een-blik-op-het-traject-van-personen-met-een-migra/>

14. Deschuyteneer, L. (2024). Book review: Unravelling unauthorized migrants' legal consciousness processes by Mieke Kox. *Punishment & Society*. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/14624745241297096>

15. Deschuyteneer, L., & Breuls, L. (2024). Behind the desk: Examining the decision-making and legitimization practices of immigration officials in return procedures in Belgium, *Archives of Criminology*, (XLVI/1), 15-36. <https://czasopisma.inp.pan.pl/index.php/ak/article/view/4239>

16. Raets, S., Lennert, D. B., Breuls, L., & Beyens, K. (2024). Leringen wekken, maar voorbeelden strekken. De gedragstrainingen in Vlaanderen belicht vanuit desistance-perspectief. *Panopticon*, 45(6), 485-504. <https://www.maklu-online.eu/nl/tijdschrift/panopticon/issue-1-januari-februari-2024/issue-6-november-december-2024/leringen-wekken-maar-voorbeelden-strekken/>

- 17.** Raets, S., Lennert, D. B., Breuls, L. & Beyens, K. (2024). *Van leermaatregelen naar gedragstraining Een onderzoek naar de uitvoering van gedragstrainingen in Vlaanderen*. Owl Press. <https://www.borgerhoff-lamberigts.be/shop/boeken/van-leermaatregel-naar-gedragstraining>
- 18.** Vansteenkiste, A., Willemen, H., Uzieblo, K., Breuls, L., & Verfaillie, K. (2024). *Het uitwerken en implementeren van een risicotaxatie- en risicomangementbeleid in de Vlaamse justitiehuizen*. Vlaams Agentschap Justitie & Handhaving.
- 19.** Petintseva, O., & Faria, R. (2024). Traditions and innovations in qualitative criminological research methods. *Crime, Law and Social Change*, 1-4. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10611-024-10153-x>
- 20.** Petintseva, O. (2023). Language matters: Doing systematic (critical) discourse analysis. In R/ Faria & M. Dodge (Eds.), *Qualitative research in criminology: Cutting-edge methods* (pp. 199-210). Cham: Springer International Publishing. https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-18401-7_12
- 21.** Vanhouche, A-S., & Termote, E. (2024). Sluiting open gevangenis Hoogstraten: “Menselijke aanpak mag niet verloren gaan”. *Sociaal.net*. <https://sociaal.net/opinie/sluiting-open-gevangenis-hoogstraten/#:~:text=De%20open%20en%20meer%20humane,voor%20een%20kleiner%20aantal%20personen>.
- 22.** Beyens, K. (2022). De gevangenis van Haren: Opportuniteit of gemiste kans? *Panopticon*, 43(6), 548-553. <https://www.maklu-online.eu/nl/tijdschrift/panopticon/jaargang-volume-43/issue-6-november-december-2022/de-gevangenis-van-haren-opportuniteit-gemiste-kans/>
- Beyens, K. (2023). Gedetineerde voor een weekeinde in de gevangenis van Haren. *Fatik*, 40(177), 11-19. https://mensenrechten.be/bestanden/uploads/tijdschriften/FATIK_2023_177.pdf
- Beyens, K., Termote, E., & Vanhouche, A.-S. (2023). Proefdraaien in nieuwe gevangenis Dendermonde: ‘Dit is niet op mensenmaat’. *Sociaal.net*. <https://sociaal.net/verhaal/proefdraaien-in-nieuwe-gevangenis-dendermonde/#:~:text=Proefdraaien%20in%20nieuwe%20gevangenis%20Dendermonde%3A%20'Dit%20is%20niet%20oop%20mensenmaat!,-21%20februari%202023&text=Terwijl%20de%20zoveelste%20berichten%20opduiken,de%20welwillendheid%20van%20het%20personeel.%E2%80%9D>
- 23.** Beyens, K., Breuls, L., Heirstrate, M., & Vanhouche, A.-S. (2023). Proefdraaien in de gevangenis van Haren. Visies en ervaringen van deelnemers. *Panopticon*, 44(4), 253-273. <https://www.maklu-online.eu/nl/tijdschrift/panopticon/issue-1-januari-februari-2023/issue-4-juli-augustus-2023/proefdraaien-de-gevangenis-van-haren/>
- 24.** Beyens, K., Vanhouche, A-S., Gossye, E., Termote, E. & Deschuyteneer, L. (2024). Overbevolkte gevangenissen zijn de donkere spiegel van onze samenleving. *De Morgen*.

<https://www.demorgen.be/meningen/overbevolkte-gevangenissen-zijn-de-donkere-spiegel-van-onze-samenleving~b2405113/>

25. Pintelon, M., Vanhouche, A-S. & Termote, E. (2023). 'Spanje geeft voorbeeld hoe detentie van moeders met kinderen er kan uitzien'. *Knack*. <https://www.knack.be/nieuws/belgie/justitie/spanje-geeft-voorbeeld-hoe-detentie-van-moeders-met-kinderen-er-kan-uit-zien/#:~:text=De%20opsluiting%20in%20een%20gevangenisinstituut,een%20strakke%20structuur%20centraal%20staan.>

26. Vanhouche, A-S., Kjær Minke, L. & Beyens, K. (2024). Gedetineerden in buitenlandse gevangenissen? Naast de haalbaarheid en juridische problemen rijst er een tweede pertinente vraag. *De Morgen*. <https://www.demorgen.be/meningen/gedetineerden-in-buitenlandse-gevangenissen-naast-de-haalbaarheid-en-juridische-problemen-rijst-er-een-tweede-pertinente-vraag~be864967/?referrer=https://www.google.com/>

27. Sjöholm, G. (2023). Facket om hyrfängelser: Knappast lösningen. *Aftonbladet*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/l3qzeG/facket-om-hyrfangelser-knappast-losningen>